

СПЕЦИФІКА РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ З ПРОФІЛАКТИКИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ДІВЧАТ

Парфанович Іванна Іванівна
м.Тернопіль

Реалізація соціально-педагогічної роботи з профілактики девіантної поведінки дівчат вимагає оптимального вибору соціально-педагогічних форм і методів. Акцентується на організації профілактичної роботи відповідно до диференціації молодшого шкільного, підліткового, юнацького віку дівчат.. Специфіка реалізації соціально-педагогічної роботи полягає і в удосконаленні підходів до соціально-педагогічної роботи з батьком, матір'ю, загалом сім'ями, неформальним оточенням дітей; організації самовиховання дівчат; міжсекторній взаємодії соціальних структур у профілактиці поведінкових девіацій; підвищенні професійного рівня суб'єктів профілактики.

Ключові слова: дівчата, девіантна поведінка, профілактика, соціально-педагогічна робота, особливості роботи.

Активізація використання можливостей і ресурсів соціально-педагогічної діяльності вимагає оптимального вибору форм і методів, правильного планування роботи із залученням адміністрації, психологічної служби, класних керівників, учителів-предметників, комплексного охоплення профілактикою шкільного життя дівчини, організації її дозвільної діяльності, посиленні позитивних соціальних зв'язків і впливу референтного оточення з максимальним використанням можливостей і ресурсів соціальних інститутів і найближчого оточення.

Теоретичну основу профілактики різних видів девіантної поведінки дівчат у діяльності соціального педагога становлять теорії, ідеї, концептуальні положення щодо методів і форм, технологій соціально-педагогічної роботи (Т.Алексєнко [1], Р.Вайнола [3], М.Галагузова [4], А.Капська [7], Є.Холостова [8]), О.Безпалько визначила спільні та відмінні риси соціальної роботи і соціальної педагогіки в сучасних українських реаліях [2]. Науковцями приділено увагу специфіці застосування методів [370, с.129-130] і форм [5, с.522] соціально-педагогічної роботи. Згідно класифікації методів соціальної роботи, розробленої Р.Вайнолою, визначено такі їх групи: організаційні (адміністративні), соціально-економічні, педагогічні та психологічні, соціологічні [50, с.13].

Зазначене вимагає врахування специфіки реалізації профілактики девіантної поведінки дівчат відповідно до змісту соціально-педагогічної діяльності.

Аналіз і вибір форм, методів профілактичної роботи з дівчатами різного віку. Всі методи і форми, діагностико-профілактичний інструментарій, які використовуються в школах, потребують постійного аналізу і модернізації, але у кінцевому результаті вони повинні бути скеровані на виправлення негативних якостей особистості, її ситуації, спрямованості її розвитку. Індивідуальну, групову (колективну) і масову роботу можуть здійснювати як школи, так і соціальні служби. Проте існують різноманітні форми і методи, застосування яких залежить від конкретної ситуації, віку неповнолітньої. Використовувати профілактичну дію та впроваджувати різноманітні соціальні програми загальноосвітньої школи слід за участю різних соціальних структур.

В умовах школи адміністрація, вчителі-предметники, практичні психологи, соціальні педагоги використовують

тестування, анкетування, опитування, бесіди, соціальне навчання. Але, як правило, використання форм та методів роботи обмежується в основному традиційним уроком та виховною годиною, хоч і практикуються різні способи організації дозвільної неповнолітніх. Доцільним є також он-лайн навчання, використання ігор серед школярів молодших класів. Для дівчат підліткового віку актуалізовано всі форми позанавчальної діяльності в школах. Для неповнолітніх юнацького віку – розширення сфер діяльності, залучення їх до активних форм роботи у позашкільній сфері.

Труднощі та проблеми, які необхідно долати в роботі: недостатність педагогічного впливу на учнів; неналежний рівень профілактичних знань, вмінь і навичок учителів; відсутність умілого керівництва під час реалізації профілактичних заходів; низький рівень ініціативи; відсутність у педагогічних колективах повноцінного кадрового забезпечення соціальних педагогів і психологів. Пріоритетні такі регулятивні механізми: розробка реклами, проведення акцій просвітництва, профілактичних бесід; вивчення і ретельне планування профілактичного процесу, організація діяльності всіх вчителів із залученням до профілактичної роботи, використання волонтерської роботи; проведення профілактичних занять, семінарів, нарад, круглих столів для педагогів, працівників психологічної служби; залучення батьків до профілактичної роботи; налагодження співпраці школи з різними соціальними структурами.

Удосконалення діяльності психологічної служби школи з профілактики девіантної поведінки дівчат здійснено у напрямках: забезпечення доступу дітей до послуг у сфері соціального захисту, спрямованих на збереження і зміцнення здоров'я, підвищення адаптивних можливостей, створення умов для повноцінного і гармонійного розвитку; співпраця учасників профілактичного процесу; покращення психічного здоров'я, гармонійного розвитку особистості; профілактика конфліктів у класах, міжособистісних, міжгрупових стосунках; залучення батьків, засобів масової інформації, соціальних служб; індивідуальна робота з дітьми, їхнім мікросоціальним і референтним оточенням за допомогою традиційних форм, методів, новітніх методик; здійснення соціально-педагогічного патронажу стосовно осіб груп ризику, аналіз проблемних ситуацій дівчат.

Умови підвищення ефективності профілактики девіантної поведінки дівчат у діяльності психологічної служби загальноосвітнього закладу багатоаспектні.

1. Постійне спостереження за дітьми з проблемних сімей із метою попередження виникнення девіацій.

2. Спрямування діяльності на соціально-педагогічний захист, корекція розвитку неповнолітньої особи, формування і засвоєння нею норм і правил поведінки, соціально позитивних настанов і цінностей.

3. Усунення факторів, що сприяють появі девіантної поведінки. Проблемою у діяльності служби є недостатня кількість кваліфікованих спеціалістів, матеріальна забезпеченість.

4. Загалом у рамках цієї служби повинна здійснюватися комплексна робота: контроль і спостереження за особами, які схильні до девіантної поведінки (їм надається психологічна допомога, а також різного виду соціальні послуги);

організація профілактичних тематичних заходів; проведення інформаційних зустрічей, здійснення просвітництва і надання повідомлень про шкідливість того чи іншого негативного поведінкового явища; ведення обліку учнів груп ризику, з неблагополучних сімей, постійна робота з ними.

Дієвість психологічної служби школи визначається співпрацею з органами охорони здоров'я, соціального захисту, сім'ї, молоді, внутрішніх справ, релігійними, громадськими, благодійними організаціями. Для ефективної діяльності психологічної служби з профілактики девіантної поведінки слід: забезпечити ефективну взаємодію з органами влади та соціальними службами; сприяти повноцінному особистісному розвитку дівчат на кожному віковому етапі; здійснювати повноцінне застосування діагностики, профілактики, корекції, виконання прогностичної функції; надавати консультативно-методичну допомогу, проводити просвітницьку роботу, превентивне виховання; формувати в учнів орієнтири на здоровий спосіб життя; здійснювати експертизу соціально-психологічного стану дівчат.

Аналіз і вирішення проблемних ситуацій полягає у всебічному та ґрунтовному аналізі становища й самопочуття неповнолітньої, умов життєдіяльності, розвитку і впливу референтного оточення. Це вимагає добору певних засобів і методів для того, щоб виявити, а згодом і вирішити проблемну ситуацію. Робота з її подолання може відбуватися як на індивідуальному, так і на груповому рівні. Груповий рівень полягає у залученні тих осіб, які мають аналогічну ситуацію, складають референтне оточення дитини.

Необхідно виділити основні спільні ознаки проблемних ситуацій, особливості їх розвитку, категорії дівчат, у яких ці проблеми виникають, з метою пошуку шляхів правильного вирішення конкретної ситуації. Береться до уваги певна кількість проблемних ситуацій, ідентичних між собою, проводиться всебічний аналіз із метою виявлення спільних ознак, закономірностей, шляхів вирішення. Необхідно знайти спосіб вирішення проблеми через огляд кількох варіантів обрання найбільш дієвого з них.

В індивідуальній роботі акцент робиться на глибокому аналізі та осмисленні ситуації. Щоб якісно здійснити аналіз, до проблеми слід підійти різносторонньо, підібрати методичку, що потребує диференційованого підходу, усвідомлення особистістю стану загострення кризової ситуації та пошук шляхів її подолання; визначити всі чинники та фактори, які сприяли її виникненню; що саме мало найбільший вплив; які саме фактори вплинули на розвиток ситуації; роль оточення у цій ситуації (окремо проаналізувати сім'ю, друзів, навчальний колектив, та визначити, який із чинників має негативний вплив на особистість); залучення усіх, хто міг би бути причетним до виправлення ситуації; підібрати правильні методи, прийоми, форми роботи з метою швидкого вирішення проблеми; зрозуміти позицію особи, яка потрапила в проблемну ситуацію, проаналізувати дії особи, що постраждала, вивчити її психолого-педагогічні особливості.

Визначено доцільність і ефективність застосування у корекційній роботі такої форми, як *соціально-педагогічний патронаж* з позиції багатьох дослідників [4; 5] та окреслено особливості застосування у соціально-педагогічній діяльності, що здійснюється стосовно особи, схильної до правопорушень, або особи девіантної поведінки, з низьким рівнем сформованості відповідального ставлення до соціальних норм.

Предмет патронажної роботи неповнолітніх осіб девіантної поведінки – забезпечення соціально-педагогічних умов виховання і розвитку за місцем навчання, проживання, дозвілля. Він охоплює процедури корекції ситуації осо-

би, формування навичок правильної поведінки. Здійснення профілактичних заходів відбувається з урахуванням особливостей їх реалізації (вікові, індивідуально-особистісні, специфіки референтного оточення дівчат).

Соціально-педагогічний патронаж дівчат загальноосвітніх шкіл здійснювався з огляду на позиції: 1) організація допомоги і підтримки відповідними соціальними структурами, забезпечення умов функціонування за місцем проживання, у сім'ї; 2) супровід неблагополучних сімей, у яких виховуються дівчата, центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; 3) соціально-педагогічний вплив на дітей, які перебувають у кризовій ситуації; 4) захист прав неповнолітньої у референтному оточенні діяльності загальноосвітнього закладу, служб у справах дітей.

До соціально-педагогічної патронажної роботи з дівчатами відносяться: інструктування, відповідні роз'яснення, метод аналізу документів, консультування, проведення бесід за необхідною тематикою, використання резервів трудової і спортивної діяльності, співпраця з батьками дівчат, проведення позанавчальної виховної роботи, пропаганда самовиховання.

Якісне проведення патронажу, передбаченого нормативно-правовими положеннями соціально-педагогічної діяльності, має такі ознаки: надання кваліфікованої допомоги неповнолітнім і отримання ефективного результату; тісна співпраця спеціалістів соціальної сфери; максимальне ресурсне забезпечення та раціональне використання можливостей мікросоціального середовища; застосування ефективних індивідуальних методів і форм роботи; надання своєчасної допомоги та соціальних послуг; якісна підготовка спеціалістів патронажної роботи; превалювання соціально-педагогічного захисту як профілактичного підходу; вироблення об'єктивної самооцінки та сприйняття особою своєї проблеми; надання професійної юридичної і соціальної допомоги; збільшення інформаційної бази для покращення роботи служб та для обізнаності неповнолітніх; залучення працівників органів у справах дітей; запрошення до роботи психологів для покращення психологічного стану дитини; співпраця з працівниками медичної сфери; проведення спільних заходів профілактичної діяльності, взаємодія суб'єктів профілактики; спрямування неповнолітніх до самостійного вирішення проблеми, мобілізація їх внутрішніх ресурсів; використання теоретичних, методичних, практичних досягнень у профілактиці девіантної поведінки дівчат; проведення контролю за поведінкою особи після вирішення її проблемної ситуації.

Методику «рівний – рівному» застосовано для зменшення суспільних інформаційних ризиків, що мало місце в діяльності учнівського самоврядування (керівництво – з боку психологічної служби загальноосвітньої школи). Результативність методики визначається створенням рівних умов для осіб, які висвітлюють інформацію і які її сприймають.

Група, аудиторія чи слухачі під час спілкування не повинні відчувати мовного бар'єру. Це і вид індивідуальної роботи, коли особі допомагають знайти оптимальний шлях вирішення назрілої проблеми. У процесі її реалізації повинні проявлятися співпереживання, наявність єдиної емоційної атмосфери, адже неповнолітня, якій намагаються допомогти, має почуватися комфортно.

Доцільним є застосування методики у таких напрямках: 1. Рівні соціально-правового захисту дітей у державі. 2. Суб'єкти соціально-правового захисту. 3. Вчинення девіантних дій як наслідок взаємодії особи і середовища. 4. Психолого-педагогічний портрет особи девіантної поведінки. 5.

Мотиви і наслідки лихослів'я, агресивності, бродяжництва, пропусків уроків без поважних причин, вживання неповнолітніми алкогольних напоїв, наркотичних речовин, тютюну, вчинення аморальних, суїцидальних, протиправних дій.

Умови й водночас проблеми, труднощі під час застосування методики «рівний – рівному» такі: 1) необхідні ретельна підготовка, планування і організація роботи; 2) обов'язкова авторитетність осіб, які впроваджують методику в практику профілактичної діяльності.

Дослідження змісту навчально-виховного процесу і його використання з профілактичною метою дає змогу усунути недоліки профілактичного процесу, вдосконалити його, відкорегувати. Багато підручників, посібників не зорієнтовані на надання учням системної профілактичної інформації. В освітньому процесі профілактичні знання мають поверхневий вигляд, що не дозволяє створити в учнів повноту розуміння проблеми поведінкових девіацій. Виходи з цієї ситуації такі: посилення, актуалізація форм і методів роботи при вивченні окремих тем; новітні підходи до викладання матеріалу; креативність і оригінальність подачі матеріалу; самостійна робота дітей; дотримання системного підходу в профілактичній роботі.

Необхідно врахувати умови використання навчального матеріалу з профілактичною метою. Для успішного засвоєння навчального матеріалу потрібно підібрати ті методи, які були б дієвими, виходячи з того, чи стане ефективною інформація, який слід вона залишить у свідомості дитини; правильно підібраний і презентований матеріал стає цікавим для учнів; вони мають можливість збагатитися інтелектуально, поглибити знання. Виклад матеріалу дуже часто не стосується конкретно профілактичної роботи, тому слід вносити корективи, добираючи заходи, які б стосувалися профілактики негативних явищ. Інформація повинна бути правдивою і для цього використовувати достовірні джерела.

Поширенню негативних явищ серед дівчат сприяє відсутність інформації про шкідливі звички, аморальну, ризиковану, протиправну поведінку, що може забезпечити можливість свідомого вибору способу життя. Використано цікаві профілактичні форми, зокрема такі, як конкурси, дискусії, лекції, бесіди, обговорення, он-лайн навчання. Варто врахувати той фактор, що неправильно викладений матеріал може провокувати інтерес до негативних явищ. Аналіз навчального матеріалу допомагає розкрити ту чи іншу проблему, яка по своєму особлива. Для найефективнішого її вирішення необхідно поновлювати свої знання суб'єктами профілактики.

Визначено специфіку *соціально-педагогічної роботи з сім'єю*: індивідуальна робота з кожним членом сім'ї неповнолітньої; консультування батька і матері з проблемного питання; активізація батьків у вихованні дітей; соціально-педагогічна і соціально-психологічна підтримка сімей у кризові періоди; посилення віри в майбутні зміни на краще. Реалізація цих напрямів здійснюється за допомогою таких форм, методів: сімейної бесіди, переконання сім'ї в необхідності змін; позитивного прикладу; заохочення; батьківського всеобучу, курсів для молодих батьків; тренінгової роботи; переконання й примусу; роз'яснення; стимулювання виховного позитивного впливу. Обов'язковий контроль, спостереження за розвитком ситуації дитини в сім'ї, посередництво між членами сімей і соціальними структурами, які відповідають за соціальний захист і підтримку кризових категорій населення.

Деяко специфічною є *робота з матір'ю і батьком дівчини*. Так, з матір'ю найбільш доцільними є: налагодження

тепліх стосунків на основі встановлення психоемоційного контакту; консультування; вивчення біографії матері та сім'ї шляхом «заглиблення в минуле»; допомога в отриманні необхідних педагогічних знань і умінь; приклад вирішення схожих ситуацій; роз'яснення; використання потенціалу релігії; мотивація матері до морально-естетичного, морально-етичного виховання дочки. З батьком: ознайомлення батька з тенденціями у середовищі дівчат, зокрема девіантної поведінки; прийом аналогії, коли розкриваються особливості розвитку й поведінки його дочки, у порівнянні з ровесницями; індивідуальне консультування й порадництво; використання допомоги інших фахівців; застосування примусових заходів впливу; мобілізація виховних ресурсів батька у вихованні дочки на основі методів переконання, принципу опори на позитивне в ситуації, організації позитивного розвитку й життєдіяльності дитини.

Напрями соціально-педагогічної роботи з *групами просоціального спрямування*: індивідуальна профілактична робота з кожним членом групи; залучення членів групи до позитивної колективної діяльності; просвітницька робота; пропаганда здорового способу життя; виховання правильних ціннісних орієнтирів. Із групами асоціального спрямування: постійне спостереження; використання контролю з боку батьків, органів у справах дітей; досягнення безпосереднього контакту з членами групи; корекція спрямованості розвитку; залучення до корисної діяльності; використання соціальної взаємодії дітей із соціальними структурами – суб'єктами профілактики; методи переконання; навіювання; примусу.

Особливості забезпечення дієвості соціально-педагогічних умов профілактики девіантної поведінки дівчат шкільного віку *під час дозвільної діяльності*: залучення батьків до профілактичної роботи; співпраця з громадськими організаціями, гуртками, клубами за інтересами, спортивними секціями для підвищення активної позиції дівчат і корисного використання вільного часу; організація на рівні школи, класів позитивно спрямованого дозвілля; проведення масових заходів у школах із широким залученням учениць; налагодження індивідуального підходу до проблемних дівчат; організація актуальних виховних годин і годин дозвілля (для згуртування дітей, виховання у них соціальної відповідності та вмінь корисного проведення вільного часу); організація регулятивних механізмів контролю за успішністю учнів і спостереження за їхньою поведінкою в позаурочний час; тісна співпраця з питань організації дозвілля і профілактики девіантної поведінки дівчат школи, батьків, науково-методичних центрів, закладів культури, органів у справах дітей.

Необхідно з'ясувати, чи неповнолітня здатна до *самовиховання*. Робота у цьому напрямі повинна починатися з глибокого вивчення особистості, встановлення контакту з нею, аналізу всього процесу її особистісного розвитку, з'ясування статусу в колективі, соціальної ролі. Такій роботі сприяє вивчення характеристик, проведення досліджень на визначення *спрямованості розвитку, самоаналізу, самооцінки* особистості, характеру та рівня сформованості відповідального ставлення до соціальних норм. Це охоплює організацію і реалізацію психологічних тренінгів, тестування.

Важливим етапом є складати і реалізовувати програму самовдосконалення спільно з неповнолітньою залежно від її віку та опираючись на індивідуальні особливості дівчини. Корекція включає координацію профілактичних дій, що спрямовані на виправлення девіантної поведінки неповнолітніх осіб. При цьому активно використовують організацію

розвивальних видів діяльності, колективне творче виховання та інноваційні підходи. Організація виправлення у корекційній роботі з дівчатами різних груп за видами девіантної поведінки, ступенем соціально-педагогічної занедбаності кінцевою метою має сформувати відповідальне ставлення до соціальних норм.

Допомога у самовихованні повинна здійснюватися у таких напрямках: виявлення доміантних нахилів та інтересів; сприяння у розвитку позитивного життєвого досвіду; вироблення здатності до самостійних правильних рішень, діяльності; допомога у встановленні певних ціннісних орієнтирів; виявлення позитивних рис та викоринення на цій основі негативних якостей і установок; допомога у самостійній організації дозвілля; сприяння у розвитку інтересів; організація виховання вольових якостей; навчання самоспостереженню, самоаналізу; активізація і розвиток самосвідомості; перебудова системи моральних, естетичних, етичних цінностей і переконань, що спонукають до самовдосконалення; навчання прийомів роботи над собою; формування вмінь отримувати необхідну інформацію; допомога у виборі життєвих орієнтирів і цінностей; ознайомлення з методиками, засобами та прийомами самовиховання.

Соціально-педагогічна робота також охоплює: інформування про епідемічну ситуацію та проведення профілак-

тичних заходів з питань поширення ВІЛ/СНІДу, інфекцій, що передаються статевим шляхом, аморальної поведінки серед неповнолітніх дівчат; організацію участі дівчат груп ризику, девіантної поведінки у паломницьких поїздках по святих місцях, християнських таборах, соціальних і благодійних акціях; дослідження проблем бродяжництва, соціального сирітства, бездоглядності серед дівчат і проведення організаційних заходів з метою їх запобігання.

Таким чином, у здійсненні соціально-педагогічної роботи з профілактики девіантної поведінки дівчат акцент слід робити на: організації профілактичної роботи відповідно до молодшого шкільного, підліткового, юнацького віку дівчат; покращенні роботи, зокрема адміністрації, класних керівників, учителів-предметників, психологічної служби школи; аналізі та вирішенні проблемних чи кризових ситуацій неповнолітніх; здійсненні соціально-педагогічного патронажу, методики «рівний – рівному»; впровадженні науково-методичного забезпечення; використанні навчально-виховного процесу з профілактичною метою; удосконаленні підходів до соціально-педагогічної роботи з батьком, матір'ю, загалом сім'ями, неформальним оточенням неповнолітньої; організації самовиховання дівчат; міжсекторній взаємодії соціальних структур у профілактиці поведінкових девіацій, підвищенні професійного рівня суб'єктів профілактики.

Література та джерела

1. Алексєєнко Т.Ф. Технології соціально-педагогічної роботи в територіальній громаді / Т.Ф.Алексєєнко // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2004. – № 2. – С.19-24
2. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях : [навч. посібник] / О.В.Безпалько. – К. : ЦКЛ, 2003. – 134 с.
3. Вайнола Р. Х. Технології соціально-педагогічної роботи: [курс лекцій для студ. спец. 010105 «Соціальна педагогіка»] / Р.Х.Вайнола. – К. : КМПУ ім. Б.М.Грінченка, 2008. – 152 с.
4. Галагузова Ю.Н. Теория и практика системной профессиональной подготовки социальных педагогов: автореф. дис. на соискание научн. степени д-ра пед.наук: спец. 13.00.08 «Дошкільна педагогіка» / Ю.Н.Галагузова ; Ин-т развития проф. образования М-ва образования РФ. – М., 2001. – 47 с.
5. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / за заг. ред. І.Д.Звереві. – Київ; Сімферополь: Універсум, 2012. – 536 с.
6. Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / за заг. ред. проф. І.Д.Звереві. – К.: Центр учб. л-ри, 2008. – 336 с.
7. Технології соціально-педагогічної роботи: [навч. посіб.] / [авт. кол.: О.В.Безпалько, Р.Х.Вайнола, Ж.В.Петрочко та ін.]; за заг. ред. А. Й. Капської. – К.: УДЦССМ, 2000. – 372 с.
8. Холостова Е.А. Социальная работа с дезадаптированными детьми: учебное пособие. – 2-е изд.: – М.: Дашков и К*, 2008. – 280 с.

Реализация социально-педагогической работы по профилактике девиантного поведения девушек требует оптимального выбора социально-педагогических форм и методов. Акцентируется на организации профилактической работы в соответствии с дифференциацией младшего школьного, подросткового, юношеского возраста девушек. Специфика реализации социально-педагогической работы заключается и в совершенствовании подходов к социально-педагогической работе с отцом, матерью, в общем семьями, неформальным окружением детей; организации самовоспитания девушек; межсекторного взаимодействия социальных структур в профилактике поведенческих девиаций; повышении профессионального уровня субъектов профилактики.

Ключевые слова: девушки, девиантное поведение, профилактика, социально-педагогическая работа, особенности работы.

The implementation of social-pedagogical work on prevention of deviant behaviour among girls requires optimal choice of socio-pedagogical forms and methods. The attention is paid to the organization of preventive work in accordance with the differentiation of girls' age: elementary school age, teenage, or adolescence. It is necessary to improve preventive activities of administration, form masters, teachers, school psychological services. The analysis critical situations in minors' lives is to be conducted as well as solving of problems, their social-pedagogical supervision, the implementation of method "equal to equal". An important role is given to the scientific and methodological support of preventive activities, using the opportunities of the educational process with preventive aim. The peculiarity of social-pedagogical activities implementation lies in improving approaches to social-pedagogical work with fathers, mothers, and families as a whole, children's informal environment; organization of girls' self-upbringing process; interdisciplinary cooperation between social institutions in the prevention of behavioural deviations; raising the professional level of the practitioners, involved into prevention process.

Key words: girls, deviant behaviour, prevention, socio-pedagogical work, the peculiarities of work.